

Асоциация, регистрирана в регистъра на
Юридически лица с нестопанска
Цел (ЮЛНЦ)
На Р България ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
Варна, ул. „Охрид“ №24-26, етаж 1
office@blsaceu.eu

Asociatie, inregistrata in Registrul
persoanelor juridice fara scop patrimonial
al R Bulgaria, CUI 176964109
Sediu si adresa de conducere:
Mun. Varna, str. “Ohrid” N 24-26, etaj 1
office@blsaceu.eu

MINUTA

Întâlnirii Focus Group 1 al BISAC – 27 Martie 2024

„FG 1 - Transferul de tehnologie pentru o acvacultură durabilă ca o oportunitate de diversificare a activităților de pescuit“

Pe data de 27 Martie 2024, a avut loc o întâlnire a focus group 1 al BISAC, pe tema „ Transferul de tehnologie pentru o acvacultură durabilă ca o oportunitate de diversificare a activităților de pescuit”. Întâlnirea a avut loc în format hibrid, cu prezență fizică la Varna și online, pe platforma Zoom.

Participanți la întâlnire:

Pentru această întâlnire, au răspuns invitației BISAC următorii participanți, reprezentând autorități naționale sau institute de cercetare din cele două state:

Dl. Nicolay Georgiev – Director Executiv, Agenția de Pescuit și Acvacultură Bulgaria

Dna. Silvana Stoyanova – Șef Departament Navigație și Controlul Navelor, Agenția de Pescuit și Acvacultură Bulgaria

Dl. Doychin Mihailov – Director Departament Pescuit și Control, Agenția de Pescuit și Acvacultură Bulgaria

Dl. Galin Nikolov – Trakia University, Bulgaria

Dl. Violin Raykov – IO-BAS, Bulgaria

Și în online:

Dna. Ancuța Kazimirovicz - Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură, ANPA România

Dl. Gabriel Popescu - Director Direcția Politici și Inspecții Maritime Constanța, ANPA România

Dna. Otilia Mihail - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, România

Dl. Cătălin Platon – Președinte ROMFISH

Dl. Victor Niță - Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină “Grigore Antipa” Constanța (INCDM)

Dl. Orhan Ibram - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare "Delta Dunării" (I.N.C.D.D.D. Tulcea)

Dl. Nicușor Alexandru și Dna. Georgeta Ivanov - Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD)

Dna. Cvetana Belomacheva - Ministerul Agriculturii și Alimentației, Bulgaria

Dl. Stoyan Kotov - Ministerul Agriculturii, Bulgaria

Întâlnirea este deschisă de Dl. Dragoș Buhai, președinte BISAC și condusă de Dl. Yordan Gospodinov.

Întâlnirea începe cu o scurtă intervenție a reprezentanților celor două Agenții de Pescuit și Acvacultură, din Bulgaria și România.

Dl. Nicolay Georgiev, Director Executiv, Agenția de Pescuit și Acvacultură Bulgaria – Mulțumim de invitație și considerăm că temele grupurilor de astăzi sunt foarte interesante și importante, în special subiectul dedicat speciilor invazive. Este prima dată când avem această dorință și recomandăm Ministerului Agriculturii să impună o restricție pentru capturarea scoicilor albe în perioada de vară, întrucât acesată scădere în capturile de scoici albe pe care o observăm în ultimii ani este datorată populației de rapana care crește de la an la an și astfel are un impact mare. Consider că discuțiile din acest grup ne vor oferi informațiile potrivite.

Dl. Gabriel Popescu- Director Direcția Politici și Inspecții Maritime Constanța, ANPA România – Mulșumecs mult de invitație și mă bucur că ați constatat prezența ANPA România la întâlnirile BISAC a devenit o permanență. Ne bucurăm să fim alături de dvs. și împreună să încercăm să asigurăm datele, informațiile necesare pentru a se putea lua cele mai bune decizii și recomandări privind activitățile ce se desfășoară în domeniul pescuitului și acvaculturii la Marea Neagră. Am fost și suntem alături și de colegii din IARA Bulgaria și îi asigurăm încă o dată de cele mai bune intenții și de dorința sinceră de colaborare în interesul comun al celor două state membre. Mult succes și cu siguranță discuțiile de astăzi vor fi fructuoase ca de fiecare dată și vom avea toți de câștigat din aceste întâlniri.

Dl. Yordan Gospodinov: Mulțumim și noi și se vede faptul că BISAC este deja o instituție care are importanță și amploare în luarea deciziilor, prin recomandările noastre, decizii care sunt importante în domeniul pescuitului și acvaculturii.

Urmează o prezentare a Dl. Galin Nikolov, profesor pentru pescuit și acvacultură la Trakia University, Bulgaria, cu tema “Transferul de tehnologie pentru o acvacultură durabilă ca o oportunitate de diversificare a activităților de pescuit”, pentru a prezenta oportunități, perspective și o viziune pentru acvacultura durabilă ca o oportunitate de diversificare a activităților de pescuit. Acvacultura este un sector activ și în creștere la nivel mondial. Acvacultura joacă un rol din ce în ce mai important în securitatea alimentară, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea economică, reducând în același timp presiunea asupra stocurilor de pește sălbatic supraexploatate din regiune.

Din punct de vedere punct al economiei albastre, acvacultura are o importanță strategică și reprezintă un aspect important pentru dezvoltarea comunităților din zona de coastă. Dacă acest sector este gestionat corespunzător, el poate furniza o multitudine de beneficia socio economice.

Acțiunile necesare pentru:

- Investiții responsabile în acvacultură: Organizarea de consultări tehnice privind investițiile responsabile pentru a ajunge la un acord asupra principiilor și criteriilor specifice pentru promovarea durabilității.; Elaborarea de ghiduri tehnice pentru investițiile responsabile în acvacultură, cu accent pe fermele mici.; Colaborarea cu părțile interesate pentru a crea cadre de reglementare și administrative favorabile.
- Dezvoltarea acvaculturii orientată spre piață: Îmbunătățirea sistemelor statistice și de colectare a datelor privind piața acvaculturii naționale și regionale.; Instruire și consolidare a capacităților fermierilor privind cerințele pieței și inovațiile în acvacultura algelor marine, crustaceelor și înotătoarelor pentru a le crește competitivitatea, în special pentru întreprinderile mici și mijlocii.; Instruiri regionale privind sistemele avansate de colectare a datelor din acvacultură.
- Cadre de reglementare și administrative: Dezvoltarea de orientări regionale pentru sisteme de reglementare solide, inclusiv principii directoare, bune practici și elemente cheie pentru

creșterea durabilă.; Simplificarea și îmbunătățirea proceselor de licențiere regionale și globale.; Organizarea de programe de formare și consolidare a capacităților pentru fermieri, cercetători și factori de decizie atât la nivel național, cât și regional.; Sprijin pentru participarea sporită a organizațiilor de producători de acvacultură la managementul sectorului și procesele de luare a deciziilor.

- Marketing și responsabilitate socială corporativă: Oferirea de formare și consolidare a capacităților producătorilor de acvacultură în planificarea afacerilor și marketing.; Crearea unui Observator pentru piața de acvacultură din Marea Neagră și publicarea profilurilor de piață ale țărilor din Marea Neagră.; Analiza impactului pandemiilor asupra produselor pieței și producției de acvacultură.; Analiza impactului conflictelor militare asupra produselor pieței și producției de acvacultură.; Analiza rezultatelor studiului regional pentru a evalua acceptabilitatea socială a acvaculturii.

Centrele demonstrative pentru acvacultură (ADC) sunt unul dintre cele mai importante instrumente ale GFCM pentru promovarea acvaculturii durabile în Marea Mediterană și Marea Neagră. Aceste centre acționează ca niște hub-uri specializate în care sectorul poate face schimb de cunoștințe, poate promova cooperarea tehnică și poate crește capacitatea părților interesate la nivel subregional. Mai precis, acestea funcționează ca unități tehnice adaptate caracteristicilor fiecărei subregiuni, având ca scop îndeplinirea următoarelor obiective: Cercetare și inovare în continua; Oferirea de suport tehnic și tehnologic practice; Prezentarea de cele mai bune practici în producția de alimente acvatice; Promovarea educației și perfecționarea părților interesate, concentrându-se în special pe femei, tineri și micii fermieri; Încurajează colaborarea și parteneriatele.

Următoarea prezentare este realizată de Dl. Cătălin Platon, Președinte ROMFISH, și are ca subiect "Acvacultura în UE". Prezentarea subliniază o serie de definiții date acvaculturii în diverse documente internaționale. Pe plan global în ultimii ani se constată o egalizare a contribuției pescuitului și acvaculturii la consumul de produse acvatice. Dacă la începutul anilor 90 doar 20% din consum provea din acvacultură, acum cele două activități au contribuții egale. Acvacultura de ape dulci și cea marină au avut ritmuri de creștere relativ egale, crescând în ultimii 30 de ani cu circa 300%. În ceea ce privește consumul aparent de organisme acvatice Europa se situează puțin peste media globală, față de începutul anilor 60 când era mult peste media globală. În UE consumul aparent în ultimii 10-11 ani s-a bazat pe creșterea consumului produselor din acvacultură, creștere bazată la rândul său în principal pe importuri. Producția de acvacultură a UE s-a situat în jurul cifrei de 1 milion 100 mii tone în ultimii 20 de ani. Dacă din producția de acvacultură scădem exportul produselor din acvacultură, vom constata că în UE doar 7,5% din ceea ce se consumă provine din acvacultura UE. Ceea ce contravene direcțiilor asumate prin diverse politici, strategii referitoare la reziliență și siguranță alimentară.

Tratatul de funcționare al UE, art.38, conține o exprimare confuză asupra produselor din agricultură, neconsiderând acvacultura ca o activitate agricolă, deși este foarte clar că este o activitate zootehnică, perfect integrabilă în definiția agriculturii. – Art.38. „1. Uniunea definește și pune în aplicare o politică comună în agricultură și pescuit. Piața internă se extinde la agricultură, pescuit și comerțul cu produse agricole. „Produse Agricole” înseamnă produsele din sol, din creșterea animalelor și din pescuit și produsele din prima etapă de prelucrare direct legate de aceste produse. Referirile la politica agricolă comună sau la agricultură, precum și utilizarea termenului „agricol”, se înțeleg ca referindu-se și la pescuit, având în vedere caracteristicile specifice acestui sector.”

Politica agricolă comună (PAC) a UE este un parteneriat între agricultură și societate și între Europa și fermierii săi. Acesta are ca scop: sprijinirea fermierilor și îmbunătățirea productivității agricole, asigurând o aprovizionare stabilă cu alimente la prețuri accesibile; să protejeze fermierii din Uniunea Europeană pentru a-și câștiga un trai rezonabil; contribuie la combaterea schimbărilor climatice și la gestionarea durabilă a resurselor naturale; menținerea zonelor rurale și a peisajelor din UE; menține

economia rurală în viață prin promovarea locurilor de muncă în agricultură, industriile agroalimentare și sectoarele asociate.”

Motivele pentru care în politica agricolă comună există pilonul 1, plăți directe, sunt următoarele, care sunt perfect aplicabile și acvaculturii. „Agricultura este diferită de majoritatea altor afaceri, deoarece se aplică următoarele considerații speciale: în ciuda importanței producției alimentare, veniturile fermierilor sunt cu aproximativ 40% mai mici în comparație cu veniturile neagricole; agricultura depinde mai mult de vreme și climă decât multe alte sectoare; există un interval de timp inevitabil între cererea consumatorilor și capacitatea fermierilor de a furniza – cultivarea de mai mult grâu sau producerea de mai mult lapte necesită inevitabil timp.; deși sunt rentabili, fermierii ar trebui să lucreze într-un mod durabil și prietenos cu mediul și să ne mențină solurile și biodiversitatea.”

Pentru a reuși să dezvoltăm avem și următoarele ajutoare:

- Rezoluția Parlamentului European din 4 octombrie 2022 privind eforturile pentru o acvacultură în UE durabilă și competitivă: calea de urmat (2021/2189(INI))
- Comisia Europeană - Mecanismul de asistență pentru acvacultură. Document de lucru al serviciilor Comisiei privind aplicarea Directivei-cadru privind apa (WFD) și a Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin (MSFD) în legătură cu acvacultura; Orientări privind acvacultură și Natura 2000: activități de acvacultură durabilă în contextul rețelei Natura 2000
- Consiliul Consultativ pentru Acvacultură. Recomandările elaborate de către acesta.
- Comisia Generală pentru Pescuit pentru Mediterana (GFCM)

Concluzii oferite de Dl. Platon la finalul prezentării:

- Ar trebui luată în considerare politica comună pentru acvacultură;
- O singură entitate națională de acvacultură responsabilă;
- Legea acvaculturii ar trebui considerată o opțiune viabilă;
- Acvacultura este un factor cheie al economiei rurale;
- Societatea și fermierii de acvacultură au nevoie de mai multă încredere unii în alții;
- Dialog, bune practici, transparență;
- Proces de luare a deciziilor bazat pe consultări și știință.

Urmează o prezentare a Dl. Victor Niță - Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare Marină “Grigore Antipa” Constanța (INCDM) cu subiectul “Acvacultura marină românească: activități de cercetare și oportunități de dezvoltare”. În cadrul laboratorului de acvacultură se desfășoară următoarele activități: cercetare și experimentare în domeniul tehnologiilor de cultură pentru diferite organisme marine (nevertebrate și pești de interes economic); optimizarea sistemelor de cultură, prin utilizarea celor mai noi tehnologii (spre exemplu, implementarea unui sistem recirculant sau adaptarea sistemelor de cultură în mare deschisă la condițiile litoralului nostru); teste de toxicitate cu diverse substanțe chimice pe specii de pești pelagici; studii privind desemnarea Zonelor Alocate pentru Acvacultură (AZA).

Activitățile de cercetare dedicate sprijinirii acvaculturii marine la litoralul românesc sunt:

- Începând cu anii 1980, eforturile de cercetare ale INCDM au vizat cultura a diverse specii marine de nevertebrate și pești.
- În ultimii ani, preocupările Laboratorului de Acvacultură s-au concentrat pe specii valoroase, având ca scop furnizarea de fundamente științifice pentru dezvoltarea comercială a acvaculturii la litoralul românesc.
- Consultanță științifică pentru deblocarea problemelor administrativ-legislative, iar rezultatele sunt deja vizibile: clasificarea microbiologică a apelor Mării Negre va stimula cu siguranță conchilicultura, în timp ce mai mulți operatori economici și-au exprimat deja interesul pentru creșterea alternativă a păstrăvului-curcubeu în apă de mare, în perioada rece a anului.

Au fost prezentate pe scurt experimentele realizate în cadrul laboratorului pe speciile: sturionul siberian (*Acipenser baerii*), calcanul de Marea Neagră (*Scophthalmus maeoticus*), chefalul auriu (*Chelon auratus*), crabul albastru american (*Callinectes sapidus*), păstrăvul curcubeu (*Oncorhynchus mykiss*), dorada (*Sparus aurata*).

Reproducerea calcanului în captivitate: Pentru a extinde testele de ecotoxicitate și asupra speciilor demersale, am inițiat reproducerea *S. maeoticus* în captivitate, având ca scop obținerea de larve și juvenili viabili. Reproducătorii au fost colectați din mediu natural, fiind capturați cu setci/traulul demersal, fiind ulterior transportați în laboratorul de acvacultură și aclimatizați. „Mulgerea” s-a realizat prin masaj abdominal, iar icrele și lapții au fost fertilizate utilizând metoda semi-uscată. Ulterior, icrele au fost plasate în recipiente Zug-Weiss pentru incubare. Lipsa pentru moment a hranei vii a determinat stoparea cercetarilor.

Eforturile și consultanța specialiștilor INCDM s-au concretizat, în vara anului 2021, prin instalarea primei ferme de midii de la litoralul românesc, în zona Agigea. Clasificarea microbiologică a apelor va permite operatorului economic să comercializeze recolta obținută de pe instalațiile de tip long-line. Parteneriatul cercetare-industrie a fost parafat recent printr-un protocol de colaborare încheiat între S-ADC și operatorul economic.

Evaluarea obiceiurilor de consum și a percepției acvaculturii marine și a peștelui/fructelor de mare/moluștelor în România a fost realizată prin elaborarea și transmiterea unui chestionar complex. Au fost colectate peste 500 chestionare completate de la respondenți din întreaga țară, îndeosebi din zona litoralului și din Capitală. Rezultatele obținute arată că, în România, în ciuda de limitărilor mediu și administrativ-legislative care au împiedicat, până în prezent, dezvoltarea acvaculturii marine, există potențial pentru acceptarea socială a acestui tip de activitate, majoritatea respondenților fiind dispuși să consume astfel de produse, considerând, per total, că acvacultura moluștelor poate avea beneficii multiple (economice, sociale, de mediu etc.).

Discuții:

Dna. Otilia Mihail apreciază informațiile transmise în cadrul celor trei prezentări și pentru faptul că a fost pus accentul pe protecția și conservarea ecosistemului marin. Fără o protecție corespunzătoare a ecosistemului marin nu putem beneficia de serviciile acestuia, respective de stocurile de pește.

Dna. Mihail adresează următoarele întrebări lectorilor ce au susținut prezentările anterioare:

1. Cum văd dumneavoastră acvacultura pentru Marea Neagră? În sistem închis, recirculant, sau în sistem deschis.
2. Căror specii ar trebui să se adreseze acvacultura în Marea Neagră? Celor indigene sau celor care vin din alte mări.
3. Pentru Dl. Niță, legat de doradă, a fost precizat că apare sporadic în Marea Neagră. În ce sens intră ea în Marea Neagră din Mediterana sau vine atașată de nave? Aș dori să știu cum ajunge în Marea Neagră de s-a constatat faptul că uneori este prezentă aici. Știu că dorința multora este de a o cultiva.

Dl. Victor Niță: Referitor la sistemul de cultură, este foarte importantă specia. Toate tipurile de cultură trebuie să se completeze unul pe celălalt. Concret, dacă vorbim despre calcan, care este o specie bentofagă, mănâncă de pe fundul mării, evident un sistem recirculant în care poate să stea pe fundul bazinului și să se hrănească de acolo, evident este varianta viabilă. Dacă vorbim de păstrăv, care poate foarte ușor să se hrănească în vivieră, evident nu își are rostul o investiție de genul sistemului recirculant. Calcanul într-o vivieră cu siguranță nu se va hrăni, nu se va putea odihni, el fiind o specie foarte sedentară, care stă lipit de fundul bazinului sau al mării. Nu există un sistem de cultură preferat, ci acesta se alege în funcție de specie și de caracteristicile ei și este foarte bine ca toate sistemele să fie complementare și să asigure toată paleta necesară.

În ceea ce privește utilizarea speciilor native sau alohtone. În mod cert este preferabilă utilizarea speciilor autohtone, dar această utilizare poate fi limitată de anumiți factori. Dacă vorbim de sistem

recirculant, care este practic separat de mediul marin, utilizarea unor specii alohtone nu este problematică. Revenind la exemplul cu calcanul din prezentare, ar fi fost preferabil ca în ferma deschisă în România să fie utilizat calcan din Marea Neagră, însă a existat o imposibilitate de a obține puiet. Din acest motiv a fost găsită soluția de a importa din vestul Europei. Dacă vorbim de cultivarea în mare deschisă, în mod evident foarte mare atenție la speciile alohtone și mai ales la cele cu potențial invaziv. Există opțiunea de a utiliza specii triploide, caz întâlnit acum câți ani, cu stridia japoneză unde au fost utilizate exemplare triploide care nu pun în niciun fel ecosistemul în pericol. Există și specii de pești, variante hibride, spre exemplu investighez în acest moment bibanul de mare palmeto care este un hibrid și care nu ar pune probleme de invazie, deoarece fiind hibrid nu se reproduce.

În ceea ce privește apariția doradei, ea intră prin Bosfor, din Mediterana, și intră din ce în ce mai frecvent având în vedere că apa se încălzește, se salinizează și se acidifică ușor ușor. O ușoară mediteraneizare a Mării Negre, subiect ce necesită privit cu mult calm. Cel puțin și din pescuit, dar și prin relațiile scafandrilor, dorada apare în bancuri mai mari și care rămân mai mult timp în mare, ele se retrăgeau sau mureau iarna datorită frigului. Se retrăgeau spre Mediterană. Acum se pare că apar mai mult timp înspre toamnă, spre perioada iernii.

O mențiune pentru păstrăvul curcubeu, el nu se reproduce în apă salină. Pentru Marea Neagră el este alohton, dar nu prezintă un risc ecosistemic, deoarece el se poate reproduce doar în apă dulce. În Turcia se cultivă la cote mari.

Dl. Galin Nikolov: În ceea ce privește sistemele pe care le putem utiliza în Marea Neagră văd că sunt progrese mari în România, dar în Bulgaria avem această experiență cu producția bivalvelor în acvacultura marină. Nu putem dezvolta, din cauza anumitor criterii, factori, și acvacultură de pești. Din cauza fluctuațiilor de temperatură în Marea Neagră, pe coasta Bulgariei, avem restricții la speciile pe care le putem dezvolta în acvacultura marină. Ceea ce am experimentat la universitatea din care fac parte, este dezvoltarea de instalații marine pentru păstrăvul curcubeu. Iar a doua posibilitate pe care o încercăm este creșterea calcanului în bazine închise, recirculante. Sistemele pe care le putem folosi depind în mare parte de prețul instalațiilor și dacă sunt pretabile pentru creșterea anumitor specii. Cu privire la speciile preferabile pentru cultivat, acest aspect depinde de cererea pieței, ce se cere de către mediul afacerilor și consumatori. În ceea ce privește speciile ce pot fi cultivate în acvacultura marină, în legislația bulgară avem restricții, iar acest lucru limitează numărul speciilor ce pot fi cultivate în mediul marin.

Dl. Cătălin Platon: În ceea ce privește utilizarea speciilor indigene sau exotice, noi suntem pentru utilizarea oricărei specii care respect prevederile regulamentului 708 din 2007, care reglementează utilizarea speciilor exotice și absente la nivel local în acvacultură. Acest regulament prevede un studiu de impact făcut de către specialiști, oameni de știință, biologi, etc.

Cu privire la tipul de sistem ce poate fi utilizat în Marea Neagră, suntem pentru utilizarea oricărui sistem se poate integra în ecosistemul Mării Negre. Având în vedere că tipul de acvacultură practicat în mediul marin este în principiu monocultura, suntem pentru utilizarea cât mai multor sisteme, pentru cât mai multe specii, pentru a reuși un fel de policultură a monoculturii. Nu există un sistem de creștere perfect și ele se pot armoniza între ele, ceea ce numim mai nou acvacultura multitrofică integrată.

Dl. Yordan Gospodinov: Ca o concluzie aș dori să adaug faptul că noi, fiind reprezentanții mediului de afaceri și al organizațiilor ecologiste avem punctul nostru de vedere, dar vom folosi datele oferite de dvs. în cadrul acestor discuții.

Dl. Yordan Gospodinov și dl. Dragoș Buhai mulțumesc participanților pentru implicare și pentru contribuțiile aduse la discuțiile subiectului focus grupului și închid întâlnirea.

Minută realizată de: Dna. Anca-Maria Panait
Președinte BISAC: Dl. Dragoș Buhai